

Latinos – USA's store mindretal

Niels Boel, Columbus 2020, 156 sider

Niels Boel har bedrevet en virkelig god temabog om USA's store mindretal af latinoer: migrantarbejdere og flygtninge fra syd- og Mellemamerika. Politik og det politiske klima i USA har længe fyldt meget både i nyhederne og i samfundsfagsundervisningen, men omfanget og interessen har til tider nået absurde højder de seneste år. Latinos og migrationen fra Syd- og Mellemamerika har løbende været del af dette fokus. Ex-præsident Donald Trump har brugt 'truslen' sydfra politisk til at tækkes globaliseringsramte vælgere, der var tiltrukket af hårde kontante udmeldinger om kriminelle, der skal sendes hjem og holdes ude med mure. Samtidig fyldte latinoer som vælgergruppe i valgkampsdækningen, særligt i de stater, hvor netop latinoer kunne afgøre valgene.

Denne bog handler om dem, der tales om: dem, der ses som en trussel mod det hvide og republikanske USA. Dem, der arbejder i de lavtlønsjobs, der holder USA's store industrier kørende. Dem, der udgør den hurtigst voksende vælgergruppe i USA. Dem, der udgør langt de

fleste papirløse migrantarbejdere i USA, uden rettigheder og fremtidsudsigter. Dem, der i virkeligheden slet ikke er en samlet gruppe, men en kategori indført i forbindelse med de store folketællinger, der jævnligt gennemføres i USA. Dem, der består af alt fra feterede eksil-cubanere, fattige migrantarbejdere fra Mexicos oprindelige befolkning til flygtninge fra politisk vold, fattigdom og narkokrige i Colombia, El Salvador og Bolivia.

Bogen giver en grundig indføring og analyse af emnet:

I første kapitel får vi den historiske baggrund og teoretiske forklaringer på migrationsmønstre fra Latinamerika med alle de teorier og begreber, der gør migration til et samfundsfagligt felt og ikke blot en ophedet diskussion 'for' og 'imod'. I andet kapitel er temaet det politiske system i USA og latinoernes rolle heri: som aktører og syndebukke. Tredje kapitel fokuserer på migranternes bidrag til USA's økonomi og det arbejdsmarked, som latinoer udgør en betydelig del af, særligt i lavt betalte og beskidte jobs. Heri ligger der en ana-

lyse af det amerikanske arbejdsmarked og en sammenligning med det danske.

Fjerde kapitel zoomer ind på rettigheder som statsborgerskab, medborgerskab, velfærdsstat, menneskerettigheder, og hvad det betyder at være 'papirløs' i et land som USA. Manglende rettigheder og fattigdom gør latinoer til en fleksibel arbejdskraft uden den sikkerhed, vi kender fra det danske arbejdsmarked. De udgør dermed et voldsomt udnyttet prekariat.

Kapitel 5 behandler latinoernes kultur. Både den kultur, de har med fra oprindelseslandene, den kultur der udvikles i diasporaen i USA samt den påvirkning latinoerne har på alt fra madkultur til musik- og popkultur i USA. Her behandler kapitlet integrationsteorier, identitetsdannelse og sammenhængskraft samt spændingsfeltet mellem traditionelle (ofte katolske) værdier og et mere moderne liv i USA's storbyer. Derudover ses der nærmere på uddannelseskloften mellem latinoer og andre befolkningsgrupper i USA, og den diskriminationen latinoer møder: fra racistisk hvid terrorisme

rettet mod latinoer, til den mere strukturelle og diskursive diskrimination.

Bogens afsluttende kapitel behandler remitter og den økonomi, der går på tværs af grænser. Dette er delt i to. Der er hele den lovlige del, hvor migranter og migrantorganisationer sender penge til familie og til udviklingsprojekter i oprindelseslande. Men der er også den ulovlige del, nemlig narko. Vi får en kort gennemgang af den historiske baggrund for den massive og ulovlige eksport til USA, som gør narko til den 3. største vare på verdensplan efter olie og våben. Der er enorme profitter og enorm menneskelig tragedie i alle led af produktionen: fra fattige bønder i Colombia til migranter, der tvinges til at smugle narko over grænsen til USA af magtfulde narkokarteller. Dette afsnit om krigen mod narko er en gave til de af os, der jævnligt har elever, der vil skrive SOP/SRP om krigen mod narko. Her er der data, fakta og begreber, der kan hjælpe eleverne ud over den umiddelbare interesse og forhåbentligt løfte de til tider lidt tynde opgaver, der kommer ud af emnet.

Bogen kan bruges på flere måder. Den kan anvendes fra start til slut, hvor den kommer omkring meget af kernestoffet i samfundsfag inden for både politik, økonomi og sociologi. Men bogen kan også bruges

som enkelte kapitler, eller endda enkelte afsnit. Den er overskueligt opdelt med overskrifter, så man hurtigt kan vælge præcis det stof, man som lærer har brug for i et forløb eller i arbejdet med en enkelt case. Dele af bogen er desuden oplagte til (og indeholder allerede) komparative analyser af USA og Danmark, fx udlændingede-batten, integration, det politiske system, arbejdsmarkedet, velfærdsmodeller osv.

Bogen kan i høj grad bruges til at sætte den danske udlændingede-bat i et teoretisk og internationalt perspektiv, hvor emnet analyseres og forstås som mere end blot en debat mellem en dansk højre- og venstrefløj og af strammere/slappere. Det giver en ny og nok også tiltrængt vinkel, som fagligt gør emnet mere åbent at arbejde med – og klæder eleverne på til at forstå også den hjemlige debat dybere og på et højere fagligt niveau.

Bogen er helt oplagt i samfundsfag, men også i engelsk, spansk, historie, religion, geografi, til de store skriftlige opgaver som SOP/SRP og i forbindelse med studieture (når vi får den slags ekstravagante muligheder igen en dag).

Bogen er grundig i sin gennemgang af emnet og forskellige analyser heraf. Teorier og begreber forklares godt og relevant. Bokse med cases undervejs fungerer godt til at illustrerer de større teoretiske

og faktuelle linjer, der tegnes i brødteksten. Data og statistikker i gavmilde mængder giver en god indsigt og et udgangspunkt for arbejdet med temaet.

Niels Boel indskrifer sig i en tendens, jeg har bemærket i lærerbøgerne de seneste år. Marxismen, med klasseanalyse og kritik af kapitalismen er på vej tilbage. Og tak for det. I 70'erne fyldte marxismen nok – i hvert fald på universiteterne – for meget. Senere har det været totalt ude og sat i skammekrogen. Nu kommer det langsomt tilbage og bidrager til en balance i det teori- og begrebsapparat, eleverne præsenteres for. Marxismen kan åbne for nogle analyser af eksempelvis økonomisk ulighed og arbejdsmarked, som efter min mening har manglet. Ikke som den eneste sandhed, men som en teori blandt flere, der kan hjælpe eleverne med at begribe verden. Og i forhold til at forstå latinoers vilkår på det amerikanske arbejdsmarked er klasseperspektivet særdeles velvalgt.

Hvis man skal pege på noget, der gerne måtte være mere af, så er det flere figurer og modeller, der forklarer begreber og teorier. Dem, der er, er gode og giver et overblik, som mange elever har god faglig nytte af.

Som Boels tidligere udgivelse 'Migration – en verden i bevægelse' (2016) løfter bogen

et emne, der ofte ikke når meget videre end integrationsformer og partiernes værdipolitiske holdninger. I begge bøger gives historisk, faktuel, teoretisk, politisk, sociologisk og økonomisk baggrund for hvad – og hvem – vi taler om, når

vi er 'for' eller 'imod' migration – og i denne bog får vi et indblik i en af tidens meget omtalte mindretal i USA. Som det måske fremgår, har begge bøger en central plads i mit fagbibliotek. Den dag Boel skriver bogen om migration

til og fra Danmark, så får også den en central – og indtil videre tom – plads i mit bibliotek.

Birgit Jensen Hamming
Lektor i samfundsfag på H.C. Ørsted Gymnasiet i Ballerup